

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome I. Alvarez De Paz In omnes libros De Vita Spirituali Eiusque Perfectione

Álvarez de Paz, Jacobo

Antverpiæ, 1620

Quomodo Deus perfectus illuminat, inflammat, ad bonum roborat, à malo retrahit, & à tribulationibus liberat. caput. 34.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49057](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49057)

ascendant, & desiderijs rerum terrenarum reiectis, solum deum, siue in caelo siue in terra sitiunt. Est itaque benigna, & in suis valde sollicita prouidentia Dei, dum perfectos viros tribulationibus tentat; quia id agit, non vt eos flagellis contristet (quos tenerrimo amore diligit) sed vt ingesta tribulatio veluti aptissimo instrumento pareat illis eternæ lætitiæ coronam. Agiles ad curandum, & veloces reddantur, non quia prosperitatibus ligantur in terra, sed quia tribulationibus & pressuris à terra excutiuntur, vt non tam currant quam volent in celum. Hæc sunt fines prouidentie Dei: quando iustus ac perfectos sinit laboribus & miserijs affligi. Quos prouidens Moyses magis elegit affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere incunditatem.

Feb. 11

CAPVT XXXIII.

Quomodo deus perfectos illuminat, inflammat, ad bonum roborat, à malo liberat, & à tribulationibus liberat.

Diuinam prouidentiam erga viros perfectos & sanctos cum sole contulimus, cuius omne opus tribus instrumentis, scilicet igne, & calore atque occulto influxu perficitur, quo & inferiora corpora fouet, & aduersa et noxia pellit. Eadem sunt veluti instrumenta

providentia Dei, quibus sanctos ad destina-
 tam perfectionem ducit. Nam super naturali
 luce eorum mentes illuminat, & corda eorū
 igne sancti amoris inflammat, & absconditis
 quibusdam auxilijs eos ad bonum roborat,
 & ab omni adiversitate defendit. Dominus,
 qui lux est, & tenebræ in eo non sunt vllæ, *1. Ioa. 1.*
 perfectos immēsa quadā vi lucis illuminat.
 si peccatum, est tenebræ, sanctitas peccatum
 destruens, & à cordibus sanctoīū expellens,
 profecto lux est, quod & Paulus testatur, dū
 ait: *Abjiciamus opera tenebrarum, & induamur* *Rom. 13*
arma lucis. Quæ namque sunt opera tenebra-
 rū, nisi peccata quæ à principe tenebrarū nos
 instigante originē trahunt &c. Et quæ sunt
 arma lucis, nisi arma iustitiæ? scilicet virtu-
 tes quæ ad statū perfectionis prouectæ, vndi-
 que nos protegunt. Lucis quippe sunt arma,
 vnde radijs solaribus illustriorem te faciunt,
 multum emittentia fulgorē, deinde & splen-
 didum faciunt, sunt enim arma lucis. Arma,
 quæ iustos, fulgidos & splendidos faciunt
 necessariò sunt ex luce compacta, quia nihil,
 quod lux nō sit, aut lucem nō habeat, potest
 rem obscurā, & terrā à caligine eripere & ad
 claritatem reuocare &c. Si virtutis perfectio
 lux est, facile erit cuique huic veritati assen-
 tiri, quod sanctorum mentes radijs sui splen-
 doris infundat. Corporea lux iniquis quoque
 cōceditur, quā, quia corruptibiles creaturas
 Z illumini-

illuminat, vocare possumus lucem morientium; at spiritualis lux qua Dominus dilectos suos docet mentes nullo modo corruptioni subiectas, et semper duraturas illustrat, quam sine vlllo timore vocamus lucem viuentium. Illuminantur autem luce viuentium qui despecto temporali lumine ad splendorem internæ claritatis recurrunt, vt ibi viuant, vbi verum lumen sentiendo videant, vbi nō aliud lumē atq; aliud vita, sed vbi ipsa lux vita fit etc. illuminantur. Ergo hac luce viuentium, quam tanto tunc subtilius conspiciunt, quanto nunc ad illam purius viuunt.

Dominus itaque perfectos homines tum luce fidei, tum luce sapientiæ collustrat, vt agenda et vitanda peruideant: illa vt a cōtione impleant, hæc vt à sua operatione dimoueant. &c. Ita enim viuunt, ita conuersantur, vt se filios lucis, & amatores sanctitatis exhibeant: ita Dei voluntatem in omnibus quærunt, & quid ei sit gratius examinant, vt frequentius in omnibus altius & perfectius inueniant. Ita se ab operibus tenebrarum, id est à delictis, & peccatis subtrahunt, vt nec initium diabolice suggestionis volentes patiantur, & quicquid malum est, sua conuersatione redarguant ac reprehendant. Istam autem vitæ puritatem, à luce sanctorum cordibus immissa, procedere magnus contemplator Richardus

per-

perspicuè docet, illud Danielis interpre-
tans, vbi de Domino ait: *Ipsè reuelat profun-
da, & abscondita, & nouit in tenebris constitu-
ta, & lux cum eo est.* Sed quid inquit, sibi
voluit, quod dicit, & lux cum eo est, cur
non dicit quia Deus lux est? An fortè hoc
docere nos voluit, quia vbi ipse per inha-
bitantem gratiam manserit, necessariæ co-
gnitionis lumē deesse non possit? Quale au-
tem hoc lumen esse dicimus, per quod
quid agere, quid vitare, quid diligere,
quid odio habere, quid credere vel spe-
rare debemus, agnoscimus? Qualis quæ-
sio est lux ista, que nouit profunda & ab-
scondita, ipso vtique reuelante, ipso de-
nique inspirante; qui dat sapientibus sa-
pientiam & scientiam, intelligentibus di-
sciplinam? accipiunt itaque sancti lucem
inspirationis diuinæ, quæ eos doceat & de
agendis ac omittendis erudiat. Non so-
lum verò lux perfectis ad sanctè viuen-
dum datur, sed etiam ad sapientissimè in-
telligendum conceditur. Eorum enim fides
donis sapientiæ, & intellectus adiuta, mirum
est, quam aliter, atque filij communes ho-
mines, humana & diuina præuideat & my-
steria cælestia cognoscat. Humana quippe iam
non secūdam externā faciem, quæ pulchra, &
decora apparet, sed introrsus quoq; adspicit;
& quia ad eorū breuitatem, & exilitatem, &

*Dat. 2.
Richard
lib de
eruditio-
ne inte-
rioris
hominis*

instabilitatem penetrat, ex corde contemnit,
Diuina non quasi eminus posita, sed quasi
proxima, & cito ventura cognoscit, quare
illa ardentè concupiscit. Mystèria etiã ce-
lestia perfecti fide quidem clara perlustrant.
Non quia ipsorum fides clara sit, sed quia
fidei substantia seruata, ac obscuritatis, &
inuidentiã ratione retenta, tanta sapientiã
luce roboratur, & efficacitate vestitur, vt res
diuinas p̄ne non videatur obscurè propo-
nere, sed quasi clarè & apertè enucleare. Nō
est facile inexpertis intelligere, quomodo fi-
des obscura & quasi in nubilo posita hanc
secum claritatem admittat, sed contempla-
tionis gratia donati, facile quod sentiunt,
quod experiuntur, quod veluti manibus cō-
trectant, intelligunt. Qui dū ad diuina con-
templanda rapiuntur, aliud genus cogitatio-
nis accipiunt, quod fidē quidē non destruit,
sed complet, & ad sibi debitam perfectionē
ducit. Sicut enim Dominus legis gratia pro-
mulgatione, veterem legem non soluit, sed
adimpleuit, quia quod perfectionis legi de-
fuerat, gratia suppeditauit, ita contempla-
tionis dono fidem non soluit, sed perficit, quia
omnē claritatem ei, quā sola Dei dicentis au-
thoritas, & non ratio demonstrans secum cō-
patitur, tribuit. Hac ergo eximia luce per-
fetti illuminati, scrutantur etiã profunda Dei
& postquam humiliter & nō curiosi scrutati
sunt

DE VITA SPIRIT. EPIT. 357

sunt, simplici oculo contemplationis quasi
intuentur. In hoc autem suauissimo ac ful-
gentissimo intuitu mirum est, quomodo ad-
mirantur, quomodo in cōspectu diuinæ Ma-
iestatis stupeant, quomodo feruescant, quo-
modo liquecant, quomodo ignescant, quo-
modo penè deficiant, & quomodo absor-
beat in illis quod mortale est, ab illa vita (&
hæc est Christus) quæ illos in perfectam sui
imaginē & figurā transformat. Iam vt magis
videant, & perfectius sapiant, à luce in tene-
bras cadūt, & à sapientia in ignorantiam def-
cendūt. O tenebræ lucidissimæ, ô ignorantia
sapientissima, cū intellectus deficit, vt vo-
luntas proficiat; cū cognitio fugit, vt amor
totum sibi vendicet, & omnē vim mentis sibi
preteripiat; cū transcursis imaginibus rerum
visibilium & inuisibilium mens à Deo sūmo
bono sine imagine tāgitur, possidetur, obrui-
tur vt omnē cæcitatē, omnē duritiem, omnes
defectus perdat, & saltē ad horam quasi dei-
formis facta, omnē lumen, omnem suau-
tatem, & omnem donorū copiam acquirat.
Non dubites, quicumque hæc legis, perfectos
viros ad hanc clarissimam lucem non se-
mel prouehi, quæ sine argumentis, sine
disputationibus, sine libris, non ad
aridam & loquacem scientiam, sed ad
dulcem, & silentij amicam sapientiam
efferruntur. Et licet rudes sint & imperiti

Z,

quoad

quoad humanas disciplinas, crede illos esse
sapientes, quibus hæc lux cælestis effulset.

Ambr. Egregie enim dixit Ambrosius: illumina
in Psal. Dominus sanctos suos, & lucet in corde
218. ser. iustorum, itaque cum sapientem videris
17. cognosce, quia descendit super eum De
gloria. Illuminavit eius mentem scientie
fulgore cognitionis diuinæ. Hæc Dei gloria,
iste diuinus fulgor perfectorum animas
sapientia imbuit, quæ & sibi & alijs sapiunt,
& non oscitando & stertendo, sed festinan-
do, & volando viam altissimæ virtutis ar-
ripiunt. Tu scis Domine, quia aliquos illor-
um homines idiotas, & ignaros vidi, &
te donante non sine admiratione auscultau-
i, quorum ignorantiam & ruditatem et
toto corde meis litteris & studijs præculli.

Quia quas ego diuitias verbis & scriptis e-
uoluo, illi possident, & quod ego de vera
sapientia & perfectione cogito, & nunquam
attingo, ipsi voluntatis repositoio sibi re-
condunt, & manibus sanctissimæ vitæ per-
ficiunt.

Lux ista perfectis data, non tantum cæ-
lestia mysteria detegit, sed diuinas disposi-
tiones futuras reuelat, & quæ longa post
tempora euentura sunt, aliquando prædicat.
Nam si lex amicitie est, vt inter amicos sunt
corda patentia, Dominus qui viros perfe-
ctos ad intimam familiaritatem admittit, ad
hæc

hac se lege non eximit, & in his, quæ decent,
 sui cordis secreta ab illis minimè abscondit.
 Num, inquit, celare potero Abraham, quæ
 gesturus sum &c. Si desideras hoc lumine
 inextinguibili illuminari, illud non tam à
 libris, ab argumentis, à disputationibus
 petas, quam in perfecta vita & sancta con-
 uersatione conquiras. Huic namque tanquã
 celo purissimo, in quo Dominus commo-
 ratur, lux perpetua promissa est, quæ hic
 mentes sanctorum instruit, illuminat, extra
 se rapit, & post hanc vitam in lucem inesta-
 bilem cõmutata, Dei faciẽ, quæ nostra bea-
 titudo est, animę luminibus objicit. Moyses
 ait: *Dominus Deus tuus ignis consumens est.* Opul-
 cher ignis, ô vitalis ignis, ô efficax ignis, qui in
 puris mentibus fœda collustrat, frigida fo-
 uet, & quicquid impurum est efficacissimè
 destruit. Vocatur ignis consumens, non quod
 sanctos absumat, sed quod eorum defectus
 destruat. Non solet consumere ignis iste,
 inquit Ambrosius, nisi sola peccata. Quare
 Dominus toties se in specie corporalis ignis
 ostendit, nisi vt sciamus eum esse spiritualem
 ignem, qui nostras animas illuminet, foueat
 & mundet, in se conuertat, & secundum
 mores, & opera in melius ac præstantius
 esse transfundat? Deus est ignis immensus
 & infinitus, quid putas faciet hic ignis, vis-
 ceribus eorum inclusus? Quomodo perfe-

Gen. 18.

Deut. 4.

Ambr.
lib 4. ex 4
mo. cap. 3

Z. 4. Etos

ctos illuminabit, quomodo calefaciet, quomodo accendet, quomodo inflammabit, quomodo exuret, quomodo eis suas perfectiones communicabit, quomodo in se uertet & transformabit &c. inflammat quidem Deus perfectos suos, qui amore ardēt, desiderijs exaestuant, & maiori impetu quā dici possit, in omnia bona adimplenda rurruntur.

Ignis ille increatus, qui Deus est, in hominibus ad suscipiendum ardorem, seu ignem rectè dispositis, ignem creatum perfectæ charitatis immittit. Si enim nollet ignis cū materialia ligna cōburit, non tan seipsum lignis attribuit quam alium ignem sibi omnino similit ex illis producit; in hoc similitudo maneat, quod Deus non solum seipsum iustis communicat, ex eo quod in ipsis inhabitat sed etiam alium ignem à se distinctum, nimirum ignē charitatis in illis progignit. De quo David ait: *Ignis à facie eius exarsit, carbones succensi sunt ab eo. Qui iā mortui erant, deserti ab igne boni desiderij, luce iustitiæ, & frigidi, tenebrosique remiserant, rursus accensi & illuminati reuertunt.* Hunc ignē præcipit Dominus, ut semper coram ipso conserues accensum: idque

Leuit. 6. significant illa Leuitici verba: *Ignis in altari meo semper ardebit, Quos namque hoc Domini altare figurat, nisi perfectos, & sanctos, ut*

Origin. ho. 1. in Leu. c. 6. putat Origenes, qui non humilem & abie-

ctam

& ducunt vitam, sed excellam, & puram &c.
 Ignis iste nonnunquam ad faciem exit, &
 aliquod sui signum in corporibus contiguis
 producit, De beatissimo Abbate Bernardo
 hæc scripta lego: apparebat in carne eius
 gratia quædam, spiritualis tamen potius quàm
 carnalis: in vultu claritas præfulgebat, non
 terrena utriusque, sed cælestis: in oculis angeli-
 ca quædam puritas, & columbina simplici-
 tas radiabat. Tanta erat interioris eius homi-
 nis pulchritudo, ut evidentibus quibusdam
 indicijs foras erumperet, &c. Dominicus in-
 ter missarum solemnias Christum eleuans,
 in altum tollitur, & ab igne, quo intus arde-
 bat, corpus eius subuectum, veluti in ignem
 conuersum, terram deserens, in cælum fe-
 rebatur. Franciscus ab illo Seraph qui sibi
 in monte apparuerat mirabilem in mente
 recepit ardorem, quinque Saluatoris vul-
 nera, & quinque ignis charitatis vstiones
 derulit, &c. Quatum ergo sit hoc auxilium
 gratiæ sanctis & perfectis datum, ut bonum
 cognitum & amatum faciant, quis sufficit
 explicare? Quis diuitias gratiæ his beatis
 hominibus à Domino mutuatas edicet,
 quas mutuo accipiunt, ut illis negotientur,
 & quinque talenta perfectionis lucrentur,
 & ad excelsa domicilia gloriæ cælestis assur-
 gant? Datur perfectis gratiæ auxilia maxima,
 subsidia copiosissima viresque robustissima,

Lib. 3.
 Vit. c. 1.

In vita
 cap. 13.

vt vitia conficiant, affectus moderentur, virtutum arcem consequantur, & ad Dei familiaritatem intimā & perfectum amorem surgāt. Sancti ergo, eo ipso quod sancti sunt maximis Dei auxilijs roborantur, tum vt sanctitatem adipiscantur, tum vt adeptam sanctitatem augeant, tum denique vt in ea perseverent. Retrahit Dominus à malis virtutes perfectos castigatione defectuum suorum benigna, atque præcipiti, benigna, quoniam eos amat, & ideo mitissimè, id est temperanter ferit, & celeri, quoniam pro eorum puritate diligentissimè zelat. Dominus per

Zach. 13

Zachariam ait: & ducam tertiam partem, id est iustos per ignem & vram eos, sicut vram argentum, & probabo eos, sicut probabo aurum. Merito autem Dominus sanctos & electis suis tribulationes immittit, quoniam

Chrysof.

hom. 1 in

psa. 1. &

hom. 62.

ad populum.

lum.

(vt affirmat Chrysofomus) tribulatio omnium virtutum est mater, ac filiorum pædagogus nec debuerunt illi, qui præ omnibus diliguntur matre priuari, à qua nutriantur, ac pædagogo, cuius industria doceantur, & non solum magnis vitijs, sed etiam minimis defectibus liberentur. Tribulat Dominus viros perfectos, ne ex meritis extollantur, & de adepta sanctitate superbiant. Deinde, alij homines, si vidissent sanctos omnibus flagellis exemptos, maiorem quam par est eis ipsi opinionem cõciperent. Præterea in la

sanctorum tribulationibus mirificè Dei virtus apparet, dum per ægrotantes & com-
 peditos, & principibus sæculi inuisos vni-
 uersum mundum exsuperat, & doctrinam
 Euangelij in cordibus peccatorum seminat,
 & virtutem adauget. Quod Dominus indi-
 cavit, dicens Paulo: *Quoniam virtus in in-*
firmitate perficitur: id est, mea virtus atque 2. Cor. 12
 potentia in tua infirmitate & vilitate, per-
 fecta ostenditur. Ingens namque est roboris
 & potestatis indicium, ducem, nouis & infir-
 mis militibus, veteranos, & fortes milites ad-
 uersarij superare. Rursus in his sanctorum
 molestijs, tum eorum patientia, tum perfe-
 ctus erga Deum amor elucet. Tandem,
 perfectos tribulationibus impetit Deus, vt
 illis pulchriora immortalitatis sarta com-
 ponat, & ob maiora merita etiam cumu-
 lum præmiorum adaugeat: quia *non sunt*
condignæ passionēs huius temporis ad futuram glo- Rom. 8.
riam, quæ reuelabitur in nobis. Repletus sum con-
 solatione, inquit Paulus, superabūdo gaudio 2. Cor. 7.
 in omni tribulatione nostra. Deus igitur non
 relinquit iustos; viros sanctos, & sibi fideles nō
 deserit, sed iuuat, sed protegit, sed abscondit, vt
 flagellum tribulationis illos non tangat, dū
 non ad vulnus eorum, sed ad salutem, & ad
 augendā sanctitatē appropinquat. Et flagellū
 non est, quod sanctitatis & consolationis, &
 tantorū bonorū origo est. Si nō nunquā Deus
 inter

inter iustorū pericula abscondit faciem suam & quasi ab interiore habitaculo eorum seipsum elongat, & illos veluti solos, & omni ope destitutos pati sinit: id facit, vt diuinam protectionem sibi necessariam sciant, & liberationem ab omnium conditore veni-

*Greg. 23
Mor. c.
28.*

cognoscant. Sapienter enim dixit Gregorius protectio diuina minus necessaria creditur, sed semper habeatur: sed vtiliter plerumq; subtrahitur, vt sibi met homo, quara sine illa nihil sit, ostendatur. Manus igitur Dei aliquando nos nobis per aduersa, insinuat, quae etiam nescientes nos in prosperis porrat. Qui vero pretiosum & desiderabile existimant, in rebus aduersis à Deo protegi, & à sanctis Angelis defendi, quibus mandatum est, vt animas puras custodiant in omnibus vijs suis qui magnum & excelsum iudicant, tribulationes nō impatienter, sed æquanimiter sustinere, imo & alacriter tolerare, ac earum molestiam vix præ amore & abundantia consolationis sentire, nec non laborum perpetua

Psal. 90.

sione omni virtutū genere mirabiliter crescere; perfectā virtutem sectentur, & animi puritatem enixè quærant. His enim promissa est in æstu vmbraculū, in labore refrigerium, & in tribulatione solatium. Nam & in perfecto dicitur, si alicui dicitur: Cum ipsū sum in tribulatione, eripiam eum, & gloriabor eum. Longitudine dierū replebo eum, & ostendam illi salutarem meum.

Psal. 90.

scere; perfectā virtutem sectentur, & animi puritatem enixè quærant. His enim promissa est in æstu vmbraculū, in labore refrigerium, & in tribulatione solatium. Nam & in perfecto dicitur, si alicui dicitur: Cum ipsū sum in tribulatione, eripiam eum, & gloriabor eum. Longitudine dierū replebo eum, & ostendam illi salutarem meum.